

Stockholms kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Rågsveds grundskola
belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Rågsveds grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Rågsveds grundskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 23 och den 24 februari och den 17 mars 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat årskurs 3

Av Skolverkets nationella databas (SIRIS) framgår att resultaten på de olika delproven från de nationella ämnesproven i matematik läsåret 2014/15 var lägre än för riket. Andelen elever som nådde kravnivån på de olika delproven var mellan 66,7 till 85,2 procent, jämfört med riket där motsvarande siffror var 82,1 till 93,1 procent. På ämnesprovet i svenska som andraspråk var andelen elever som nådde kravnivån på de olika delproven mellan 63 till 88,9 procent, jämfört med riket där motsvarande siffror var 60,3 till 79,2 procent.

Av skolans egen redovisning för läsåret 2014/15 framgår att 74 respektive 77 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i de samhällsorienterande ämnena och i de naturorienterande ämnena. I ämnena svenska som andraspråk och matematik uppnådde 76 respektive 74 procent av eleverna kunskapskraven.

Trygghet och studiero

Resultat från Skolinspektionens enkäter hösten 2015 saknas på grund av för få svar.

Skolans egen trygghetenkät, som genomfördes under höstterminen 2015 där 158 av totalt 189 elever svarat, visar att 68 procent av eleverna svarar att det är bra att gå på Rågsveds grundskola och 25 procent av eleverna svarar att det varken är bra eller dåligt. Av eleverna uppger 7 procent att de tycker att det är dåligt/mycket dåligt att gå på skolan. Av eleverna uppger 71 procent att det känns bra när de tänker på lektionerna, 21 procent har svarat att det varken känns bra eller dåligt och 8 procent har svarat att de känns dåligt/mycket dåligt när de tänker på lektionerna.

Eleverna i årskurs 4 och 5 fick en mer utförlig enkät där de även fick skatta påståenden om trygghet i skolan. Av denna framgår att 78 procent av eleverna svarat att det stämmer helt/stämmer nästan alltid att de känner sig trygga med

de vuxna på skolan och 9 procent av eleverna har på samma påstående svarat att det inte alls stämmer.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-08-22
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att Rågsveds grundskola skola behöver utveckla elevhälsans arbete genom att inkludera en psykolog i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast den 22 augusti 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att psykologkompetens är delaktig i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det inte finns någon psykolog som är delaktig i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Rågsveds grundskola. Av Skolinspektionens utredning framkommer att psykologkompetensen i dagsläget endast gör utredningar i enskilda elevärenden.

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och

gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen framgår att arbetet med elevhälsan förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. (prop. 2009/10:165 s. 276).

I Skolinspektionens intervjuer med rektorn, lärare och representanter från elevhälsan framkommer att skolans elevhälsoteam består av rektor, biträdande rektor, specialpedagog, speciallärare, två kuratorer, förstelärare i svenska som andraspråk och en skolsköterska. Det är också dessa kompetenser som sammanträder regelbundet vid skolan. Psykolog köps endast in vid behov i utredningssammanhang och har ingen roll i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid skolan.

Många av de nyanlända eleverna har enligt lärarna traumatiska upplevelser som eleverna behöver bearbeta innan eleverna kan gå vidare. Lärarna uppger att de inte är kompetenta att hantera dessa behov hos eleverna och att det finns behov av psykolog och även fler kuratorer på skolan. Det är lång väntetid till psykologerna och många av skolans elever behöver utredas.

Rektorn uppger i Skolinspektionens intervju att de har diskuterat behovet av en psykolog i kollegiet och i elevhälsoteamet och att skolan nog kommer att behöva ha en psykolog, i alla fall på deltid. Rektorn har därför för avsikt att framöver anställa en psykolog. Psykologen behövs enligt rektorn både i utredningar och som kompetens i svåra elevärenden. Även i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan kan en psykolog enligt rektorn bidra med sin kompetens.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Rågsveds grundskola skola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens

ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens

Beslut

2016-04-18

8 (10)

Dnr 43 - 2015:10018

resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Andreas Mehnert
Beslutsfattare

Ana-Maria Koci Spång
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Rågsveds grundskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Rågsveds grundskola

Rågsveds grundskola är en kommunal skola i Stockholms kommun. Läsåret 2015/16 har skolan 190 elever i förskoleklass och årskurserna 1-5. Läsåret 2016/17 kommer skolan även att ha elever i årskurs 6. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor.